

NOSALTRES SOLS!

Any XCV • Núm. 200 • Època III, núm. 12

Dissabte, 7 de febrer de 2026

Editorial

Libiamo ne' lieti calici

A Nosaltres Sols! estem de celebració. Hem assolit la fita gens menyspreable de 200 números publicats! Quan se'n va iniciar la publicació el 1931, es preveia que s'arribés a aquesta xifra en poc menys de quatre anys, però les vicissituds del país han fet que no hagi estat possible fins a l'any noranta-cinc de la revista.

L'Agrupació Nacionalista Nosaltres Sols! (més endavant *Agrupació Catalanista Nosaltres Sols!*) va néixer el 5 de desembre de 1930 per iniciativa de Daniel Cardona i Civit i un conjunt de gent del seu entorn provinents d'Estat Català, descontents amb el rumb de Macià que va portar el partit a signar el Pacte de Sant Sebastià i a integrar-se a Esquerra Republicana de Catalunya.

El setmanari «Nosaltres Sols!» començà a publicar-se poc després, i el primer número sortí de les rotatives el 28 de març de 1931. La revista tenia per subtítol «Publicació adherida a la Unió Catalanista» i estava encapçalada pel propi Cardona i per Rafael Dalmau Ferreres. Els continguts que s'hi recollien eren majoritàriament assajos polítics, tant de tall ideològic com comentaris d'actualitat, que s'alternaven amb traduccions de fragments d'altres revistes europees (acció que, probablement, era mútua) i il·lustracions de dibuixants afins, d'entre els quals destaquen Josep Altimira «Llamp» i Lola Anglada.

Se'n publicaren 183 números; el darrer, titulat «En l'hora de la batalla» sortí el 6 d'octubre de 1934. Després de la desfeta d'aquell dia, l'organització es va dispersar i la publicació va desaparèixer.

Hi ha hagut nombrosos intents de reprendre la publicació. El primer data de 1935, des de Santiago de Cuba, dut a terme per un sector dels exiliats de Nosaltres Sols! Tingué només dos números, corresponents a l'abril i maig de 1935, i utilitzava una numeració pròpia (Segona època. N° 1).

A l'inici de la dècada de 1980 i fins el 2000, aproximadament, sorgí un grupuscle a l'entorn d'Estat Català que prengué el nom de Nosaltres Sols! Aquest nucli, d'ideologia etnicista i feixistitzant, també va editar una revista homònima, de la qual no s'ha documentat el tiratge.

No va ser fins el 2019, arran dels fets d'Urquinaona, que va sorgir una nova organització que no només recuperava el nom, sinó també els ideals, del Nosaltres Sols! de 1931. I va ser dins d'aquesta entitat que, en dos intents, va ressorgir la revista. La tardor del 2023, el que era el president de Nosaltres Sols! va liderar personalment el primer d'aquests embats per fer sentir la veu de l'organització a través de la lletra escrita. Essent desconexors de l'intent de 1935 i volent marcar distàncies amb la de 1980 —la

transversalitat ideològica de Nosaltres Sols! marca una línia ferma en els límits de la democràcia— van reprendre la numeració en el 184. Aquesta publicació quinzenal tingué poca empenta, i sortí només entre l'1 d'octubre i el 31 de desembre de 2023.

Poc temps després, un altre grup dins de la mateixa organització, encapçalat per qui us escric, vàrem decidir reprendre amb un entusiasme renovat la publicació de la revista. Iniciarem la publicació en el número 189 i, amb periodicitat mensual, hem arribat al primer any de la iniciativa. Aquesta tercera època recull de la primera —la històrica— la voluntat de crear debat i opinió a l'entorn de les idees polítiques de Nosaltres Sols! i, de la segona, el deure de ser un element indispensable de la formació de la militància. Tenim vocació, de la mateixa manera que l'organització Nosaltres Sols! és i ha de ser la pedrera d'on sortiran els líders del nacionalisme polític del futur, de ser el lloc on es formen les plomes que forjaran l'opinió pública catalana.

Us convidem a celebrar aquesta efemèride amb nosaltres recuperant tres articles de la primera època. Hem demanat a tres persones de trajectòria reconeguda dins el nacionalisme català i Nosaltres Sols! que escollissin l'escrit que consideren més rellevant o representatiu; els hem transcrit i els podreu llegir a continuació.

ICB

ESPECIAL NÚMERO 200

Nacional-Feixisme i Nacionalisme alliberador

Nosaltres Sols! núm. 118, de l'1 de juliol de 1933

Article seleccionat per Lluís-Gonçaga Alguerés (pseudònim), expresident de Nosaltres Sols! (2022-2025) i editor de la revista Nosaltres Sols! en la seva segona època.

El més elemental coneixement de la política, estarà d'acord en apreciar que el moment actual espanyol és el pitjor i el més greu dels moments pels quals ha travessat el nou règim i una de les situacions més difícils que es puguin registrar en la història de la política espanyola contemporània. Què passarà? Què pol passar?... Es naturalment difícil preveure les conseqüències. d'un caos i d'una confusió tan indescriptibles. Estiguem, d'acord pel moment, en què la situació política internacional s'ha mig arranjat fa unes setmanes i que, per tant, no ha repercutit en la política interior espanyola, deixant-la d'agreujar. Aquesta situació anòmala fa viure inquiets tots els esperits. Mitja Espanya cerca encara, més enllà dels programes i doctrinarismes esquerristes, la Solució d'aquesta inestabilitat que creu obra d'elements conservadors i d'oligarquies de classe i de castes. Aquesta mitja Espanya demana la desaparició completa, la destrucció fulminant, de tot allò que considera deixalla monàrquica, clerical. Exterminant tot això, ningú dels que pertanyen a aquesta meitat espanyola, no sabrà dir quina solució estable hi succeirà. L'altra part espanyola considera intolerable la política actual. S'atempta contra la propietat individual, contra el contracte, contra la consciència i,

naturalment, en pro de la llibertat, s'atempta contra la llibertat mateixa. Espanya viu la guerra civil més tenaç de totes les que ha sofert. Per nosaltres catalans, ens és interessant poder comprovar com aquesta guerra civil, espiritualment més cruenta que les guerres civils anteriors, es desenvolupa dintre al marc clàssicament espanyol. Per un costat hi ha l'Espanya del senyor Botella Asensi, i, per l'altre, l'Espanya del senyor Fanjul. La tristesa de la nostra situació és que a Catalunya no existeixi una forta consciència nacional per a desprendre's d'aquesta batalla mexicana i tenir un pensament unànime i propi. Així ho aconsellarien, sembla, la defensa de les nostres valors espirituals i econòmics. Aquesta consciència nacional no hi és, i la poca existent, és insuficient per a marcar tota una orientació general. No tenim més remei que deixar-nos arrossegar darrera el carro espanyol. Durant la monarquia, hi estàvem lligats de cos, i ara, amb la República, hi estem lligats de cos i ànima. Pels partits catalans, s'han fet tots els possibles per a matar l'esperit vertaderament nacional, i avui ens trobem que el nostre poble, mancat d'un ideal col·lectiu, no pot defugir el caos terrible pel qual travessa Espanya. No solament no el pot defugir, sinó que se n'ha convertit en co-participant. Les classes populars de Catalunya que formen als partits catalans esquerristes estan completament desnacionalitzades. La bandera de la República significa, per a una gran

part d'elles, no uns ideals polítics, sinó un guany utilitari immediat, i l'egoisme d'uns interessos. Cap diferència no hi ha entre molta d'aquesta gent i aquells senyors organitzadors en sometent per districtes, que anaven al recinte de l'Exposició en revista d'honor a Primo de Rivera. Tot això, tan primitiu i tan bàrbar, es generalitza. Les lluites polítiques a l'espanyola agafen una àrea més extensa de ço que hom pugui creure. Les classes que es diuen conservadores o dretanes, no es distingeixen per una més alta percepció. Participen per un igual d'aquesta demència general. Si hom escolta o arriba a escoltar les exclamacions i les protestes de la classe adinerada, davant la diem-ne política esquerrista, no hi veurà cap diversitat amb els de la voravia del davant. No solament a Espanya, sinó a Catalunya, és igual la fraseologia d'un de la F.A.I., d'un de l'Esquerra o d'un burgès o propietari. La Demagògia destructora impera. L'esperança de la gent de dreta, socialment parlant, és la vinguda d'una reacció. Hom espera el feixisme amb una fervor digna de millor lògica. Si aquest feixisme arribarà o no, no és l'objecte d'aquestes ratlles. Per a nosaltres, l'imprevist pesa molt en la situació catòlica espanyola. Però si aquesta reacció feixista arribés, estiguem-ne segurs que ultrapassaria de moltíssim a la «Lliga», i seria, de fet, un enemic essencial de les aspiracions nacionalistes catalanes i basques. L'admirable exemple del Partit Nacionalista Basc, oficiosament

catòlic, de negar-se a sumar-se a un intent feixista, diu molt clar com el nacionalisme li és completament incompatible. Aquest feixisme, que no arriegaria res en sentit conservador, sinó que multiplicaria l'anarquia imperant, aniria de dret al despotisme, i portaria en conseqüència uns mals més agreujats; i per això és avui esperat com un remei per la mateixa burgesia. Quina fou l'objectivitat de la dictadura de Primo de Rivera? Segons tenim entès, era l'imperi de l'ordre social davant el desordre imperant en 1923. En sentit burgès o de classe, què ha curat? La burgesia catalana es troba en pitjor situació que la que precedí el 1923. El sindicalisme organitzat de 1923 és avui reconvertit en una organització terrorista. El sindicalisme organitzat s'ha passat a la política, cosa que deu ésser menys agradable a la burgesia. No és un criteri conservador aquest que fa demanar a grans crits la vinguda d'un feixisme. És un criteri egoístic, utilitari, que fa dir: salvar l'hora del moment, encara que per més endavant tot el constituït s'ensorri. Catalunya no pot seguir aquesta actuació manicomial. Sembla mentida que hi hagi conservadors catalans que creguin que l'ordre social consisteix en tenir una parella de la guàrdia civil a les portes de la seva fàbrica. D'ençà que el món és món, que el calaix del pa està guardat en tots els països: Això no ha privat que l'evolució social anés endavant. L'ordre social cal aconseguir-lo en esferes més altes, en les quals el just, el moral i el noble parli més directament a les ànimes.

El nacionalisme va de l'individu a l'Estat. El nacional-feixisme va de l'Estat a l'individu. El nacionalisme respecta i conserva l'ésser de

l'individu, de la família, del municipi, de la comarca i de la nació. El nacional-feixisme supedita a l'Estat l'individu, la família, el Municipi, la comarca i la Nació. El nacionalisme és la conservació del contingut espiritual i humà de tot element social. El nacional-feixisme és destructor, confusionari, dissolvent. El nacionalisme és humà. El nacional-feixisme és l'exacerbació del paganisme. El nacionalisme és democràtic. El nacional-feixisme és cesarista i dictatorial. El nacionalisme és biològic. El nacional-feixisme és una imposició contra natura.

L'Estat concebut pel nacionalisme és l'organisme regulador de la llibertat. Que la llibertat d'un individu, d'un municipi o d'una comarca, no privi la llibertat d'un altre individu, d'un altre municipi o d'una altra comarca. L'Estat feixista és antiliberal, és uniformista i és tirànic. L'Estat feixista té per base la inestabilitat, el desequilibri, la força del moment. Cap llei fisiològica no l'ajuda per esdevenir perdurable. Ha de viure al marge de les lleis naturals. «L'Estat - ha dit el nostre Valentí Almirall en El Catalanisme- pot contrariar la llei natural, però no pot destruir-la». L'Estat feixista es considera omnipotent i renega d'ésser encarnació viva de tot dret.

Per a l'Estat feixista no existeix la llei de compensació: tot són deures, sense cap dret. El nacional-feixisme és essencialment revolucionari, car trenca sobtadament l'ordre de l'evolució natural.

La confusió existent entre els teoritzants i propagandistes de l'internacionalisme proletari, en judicar els moviments nacionalistes, porta a les conclusions més injustes

en referir-se al nacionalisme com a moviment per la llibertat dels pobles. Estem cansats de llegir com el nacionalisme reivindicador d'un grup humà, d'una col·lectivitat ètnica, es confon i barreja amb el nacionalisme d'Estat, que li és completament oposat. En canvi, de l'altra costat, del cantó ultraconservador i unitari, es combat també el nacionalisme, crit de les nacionalitats oprimides, com a dissolvent i disgregador. El nacionalisme, que és un fet natural i que té una base científica, no ha de tenir res a témer d'aquestes falses teories que s'aixequen a la seva dreta i a la seva esquerra. La seva raó d'existència la deu a la realitat de la naturalesa, a l'acompliment de les lleis ètniques.

Ni les fantàstiques artificiositats dels grans Estats imperialistes, ni les doctrines socials d'inspiració germànica o mongòlica, no podran realitzar el miracle de la seva desaparició. El nacionalisme no és una fórmula política, sinó una fórmula social. Domènec Martí Julià ens diu com no solament significa el renaixement dels pobles, en les seves lleis i constitucions socials, sinó també el ressorgir de la vida tota d'aquestes nacionalitats. El nacionalisme no es pot percebre fragmentàriament. Perquè no és atribuït d'una casta, ni privilegi d'una classe, sinó que comprèn tot el cos social de la nacionalitat. Perquè el nacionalisme és substantiu a l'evolució de la naturalesa, perdurarà a través de les organitzacions artificioses de l'imperialisme, en descrèdit i en plena fallida i més enllà de les fantasies exòtiques dels mètodes socials avui de moda.

[Editorial sense signar]
[Daniel Cardona i Civit]

El catalanisme és un moviment revolucionari

Nosaltres Sols! núm. 154, del 17 de març de 1934

Article seleccionat per Oriol Falguera, president de la Fundació Reeixida. Impulsor de la Comissió 90 anys de Nosaltres Sols! (2021) i de l'Any Daniel Cardona (2023).

Farà un any i mig, aproximadament, que el senyor Joan Estelrich publicà un llibre interessantíssim, malgrat sortir a la llum pública amb una evident oportunitat electoral, car es publicà en mig de la febre d'unes vigílies d'eleccions. Aquest llibre porta per títol: "L'autonomia en perill". La conclusió d'aquest llibre —escrit deliberadament per a afeblir la posició catalanista de l'Esquerra— és que, tal com quedà aprovat l'Estatut, el règim autòmic de Catalunya és, ultra un trencacaps complicadíssim en matèria de dret i d'aplicació de serveis autònoms, d'una fragilitat evident, exposat sempre al risc del bon o mal humor de la gent de l'Estat espanyol.

Era també en el passat any 1933, que el malaguanyat Jaume Bofill i Mates ens deixava, en morir, un altre llibre molt adient a la meditació dels patriotes: "Una política catalanista". El resum d'aquest llibre és el següent: Fracàs de totes les temptatives catalanistes d'intervenció en l'Estat, vinculades en la trajectòria de la discussió i aprovació de l'Estatut de Catalunya al Parlament espanyol.

En un altre punt coincideixen els autors d'aquests dos llibres: en que l'Estatut és un seguit d'obstacles i que els conflictes que se suscitaran entre el Poder central i la Generalitat de Catalunya seran copiosos.

Fetes aquestes observacions, a les que podríem afegir les innombrables conferències que ha donat i ha publicat el digníssim Maspons i

Anglasell, els catalans ens trobem que, ultra tots aquests conflictes que dimanen d'aquest Estatut esquelètic i incoherent, ja va apareixent pels ministeris i les comissions i pels cercles polítics de Madrid aquella hostilitat de sempre contra les coses de Catalunya i que ara prenen el nom encobert d'antiestatutisme. Aquests símptomes posen a la superfície el veritable esperit dels espanyols: guerra a Catalunya! Quan governaven les esquerres, sorgí un senyor Viñuales i un senyor Prieto, posant-nos bastons a les rodes. Ara, a part dels enfurismaments dels senyors Royo i Albiñana i de l'elenc que s'anomena agrari, en realitat gregari, també ens trobem amb l'oposicioneta del senyor Marraco, ministre d'Hisenda.

Quina és la situació del nostre règim autòmic —si arriba a autòmic!— ? Quins ulls, que no estiguin entelats, deixaran de veure la tristíssima i greu situació de la Generalitat? Quina base econòmica tindrà la Generalitat per a subvenir els seus pressupostos, en els quals han d'ésser integrats els plans d'obres públiques, que atenuarien la crisi de treball, les escoles primàries i graduades i les escoles d'arts i oficis, de les quals no hi ha res o quasi res fet? I la nostra cultura? I la nostra Universitat autònoma, que el propi senyor Gassol ens ha descrit en una situació desesperada? I els nostres serveis d'ordre públic? I els plans sanitaris, que, per ara, es redueixen a fer córrer pels pobles camionetes destinades a agafar els gossos sense morrió, com si la Generalitat fos un Ajuntament de cinquè ordre?...

Aquesta experiència terrible i lenta, que cau de gota en gota, però convincent, dirà als catalans, un dia o

altre, com hem anat errats de camí. La falla principal del catalanisme ha estat sostreure'l de la seva essència eminentment revolucionària. És cert que el catalanisme també és cultura; que el catalanisme és acció social, que el catalanisme és, en certa manera, política. No ho neguem. Tot això està molt bé; són tots, factors imprescindibles per a la vida de la Nacionalitat. Però tots aquests factors vitals necessiten el seu camí lliure, sense obstacles. Davant d'ells s'erigeix un barratge, perduren sota una crosta irrompible, no poden sacudir la llosa pesant. Cal un esforç suprem. Cal saltar o destruir l'obstacle. D'aquest esforç suprem en direm revolució. En realitat, és evolució, damunt la base incommovible i eterna de la llei natural. És regrés a una llei psicològica normal, és la més submissa fidelitat a les lleis biològiques.

El catalanisme es vivifica per un nodrit sentiment; no és una runa arqueològica i, per tant, morta. Perquè és aspiració a la vida lliure i plena, perquè és sang xarbotant, és un moviment revolucionari. El catalanisme, que és un moviment essencialment nacionalista, no és diferent dels altres corrents nacionalistes que s'han produït i es produeixen en altres terres i en altres països. Si considerem aquests altres moviments nacionalismes, veurem que uns —la majoria: la cultura i la política— han seguit a la revolta, a la lluita dolorosa, però dignificadora i finalment esclatant de victòria. Altres, la cultura i la política han precedit a la lluita armada i al sacrifici; però sempre aquest darrer factor s'ha fet imprescindible. Figureu-vos un arbre podat de les branques, amb les seves

arrels, amb la seva saba que li puja pell amunt al redós del tron: tots aquests factors vegetals que l'impulsen a la vida han d'esclatar. Veu's ací l'acte revolucionari.

Per això la situació del Catalanisme és un recorregut de cercle. Donem voltes sempre entorn del mateix punt. No ens decidim a rompre'l i fer camí recte i enllà. Tornem a l'acció cultural i a l'acció política; però no emprenem l'acció revolucionària. Als Jocs Florals poètics, elogiats i venerables, han succeït altres Jocs Florals polítics, menys dignes d'elogi i àdhuc dignes d'execració.

No comprenem que hi hagi nacionalistes que s'entestin a fer perdurar aquesta fallida del nostre moviment nacional, seguint les petjades dels que desviaren la marxa del nostre nacionalisme català dels seus objectius essencials. Es comprèn que una política catalanista de col·laboració amb l'Estat posi sordina a les vel·leïtats radicalistes i faci el sord a tota preparació de masses vers l'acte rebel i deslliurador; perquè l'objectiu d'aquesta política és el no separar-se de l'Estat i, si es vol en altres termes, seguir amb variants diverses la permanent submissió a l'Estat. Ço que no es comprèn és que hi hagi separatistes que no vegin que des del moment que no es fa justícia en el nostre plet de llibertat, aquesta llibertat cal que sigui aconseguida per les armes. I si així és, tota preparació immediata, tot postulat urgent, sigui amb els mitjans de propaganda i d'organització que es vulgui — modestos o poderosos — han d'ésser encaminats vers aquesta fita objectiva: acció rectilínia. Els altres postulats no esdevenen tan urgents i pertorben aquesta acció immediata.

[Editorial sense signar]

Batecs [columna recurrent]

Nosaltres Sols! núm. 154, del 17 de març de 1934

Article seleccionat per Frederic J. Porta, polític i historiador especialitzat en l'independentisme del segle XX. Director de la Revista de Catalunya i Esperit. Ha editat l'obra escrita completa de Daniel Cardona (2024).

Cal parlar de la joventut fins a fer-nos pesats. La joventut és l'esperança dels pobles oprimits, és la saba nova que ha d'escampar-se per tota la terra i fer-la fructificar. Catalunya necessita de la joventut abnegada, i és per això que no ens cansarem mai d'estimular els nostres joves perquè compleixin els seus deures de joves.

Els que: ja portem uns anys en els rengles: del separatisme, els que ho hem estat tota la vida, àdhuc en els primers temps que se'ns mirava malament i se'ns tenia per una cosa rara, hem pogut treure profit de les ensenyances que ens ha donat el temps en les diverses etapes que hem viscut de campanyes separatistes.

La primera etapa de la nostra vida separatista fou una foguerada de romanticisme, d'austeritat i de bondat. Cantant cançons, ballant sardanes i llegint poesies en vetllades literàries, ens passàvem el temps. De tant en tant, alguna facècia tinguda amb la policia i algun crit subversiu, venia a donar una nota aguda en la nostra vida mansoia, i ho consideràvem com un heroisme. Els nostres fells més bèl·lics foren el d'anar a trompades amb els lerrouxistes quan intentaven pertorbar sardanes, el prendre una beina a un policia i tirar uns petards de joguina a les potes dels cavalls de la guàrdia de seguretat. De pistoles, es pot dir que no n'haviem vist mitja dotzena, i el dia que volguérem fer

una mica de mal, ho férem amb una escarpra de paleta.

En la segona etapa, les coses prengueren un altre caire. Ja es respirava una atmosfera pre-revolucionària, ja començàrem de reunir eines, i, abandonant el nostre romanticisme i la nostra aversió a la sang, ja estàvem disposats a tots els sacrificis i a totes les actituds més radicals. Es formaren els primers escamots, i la cosa s'anava formalitzant i engrandint-se, quan vingué la dictadura amb totes les conseqüències i derivacions que estan a la memòria i a l'abast de tothom.

Hem arribat a la tercera etapa, i cal superar l'acció, aprofundir-la, radicalitzar-la i modernitzar-la. Les nostres crides al jovent, els nostres crits de neguit, van encaminats a poder fer realitat dels nostres desigs de superació. Cada moment vol el seu pla i la seva el que ahir ens semblava a propòsit per a una actuació, avui hem de deixar-ho per improcedent. Es convenient saber seguir la ruta del temps i atendre's a les circumstàncies. A més, cal tenir present que cal equiparar l'acció amb les forces que hom compta de moment. El que és indispensable és posar tot seguit en acció les forces de què hom disposi.

Voler esperar, per a fer més del que es pugui fer de moment, és una temeritat i un desgast inútil. En una paraula; és indispensable una acció immediata. Fa dies que ens dediquem a llegir les gestes revolucionàries del poble rus, quan estava sola el jou dels tsars. D'aquestes lectures n'hem tret una ensenyança que pot ésser molt útil per al nostre moviment separatista. Reconeixent; naturalment, que cada

OPINIÓ I ASSAIG

poble té les seves característiques, hem d'afirmar que, si volem fer obra positiva, cal seguir les petjades d'aquells abnegats russos que posaven la vida i la llibertat en defensa dels seus ideals. Ideals sense sacrifici, és com un cos sense ànima. En aquesta tercera etapa que vivim, és imprescindible que els fets vinguin a demostrar que el separatisme català ha entrat ja en acció, i que està disposat a fer girar la mirada dels pobles vers Catalunya. De vetllades, de discursos, de versos i de cançons, ja n'estem embafats.

Calen raons contundents per fer-nos respectar. Estem respirant una atmosfera de violència que solament podrem contrarestar responant amb la mateixa forma que se'ns provoqui. Sembla que es congrien greus esdeveniments que poden trastornar l'estat de coses. Els fets poden seguir molts viarany, i és convenient que sapiguem estar amatents al que pugui venir. No convé perdre temps; els joves que sentin l'ideal d'una Catalunya independent i tinguin prou abnegació per sacrificar-ho tot a l'ideal, que vetllin i ocupin el lloc que els correspon. Es preparen hores de dolor i sacrifici, hores heroiques i de vindicació. Catalunya espera dels seus joves la lliberació i la vida; tots nosaltres tenim el deure d'escoltar el seu prec i redimir-la. A tots els joves de les nostres agrupacions, a tots els patriotes que vulguin aportar el seu esforç, els cridem al costat-nostre en aquestes hores decisives, Cal formar el cercle i a treballar sigui com sigui, però d'una manera efectiva. I que tinguin lots la seguretat que en els moments més difícils i de més perill i en els llocs de més responsabilitat, hi trobaran els veterans de la vella guàrdia complint el seu deure.

Solus [pseudònim]

La dignitat dels catalans

La setmana passada vaig atendre una taula rodona a Terrassa en què diferents entitats polítiques debatien sobre quin rumb ha d'agafar el país en l'actualitat. En aquesta humil xerrada van ser precisament les intervencions dels terrassencs i terrassenques de carrer les que van escenificar quin és l'element que cal sostenir quan tot ens passa per sobre, el baluard inalienable que pertany a cada individu pel simple fet d'ésser humà: la nostra dignitat.

M'explico. En un ambient de política local, de germanor de barri, vaig trobar que les preguntes als ponents resultaven més aviat incongruents, ja que no hi esqueia massa debat sobre els suports internacionals de la independència o de com reformular el desgavell lingüístic que pateix el Principat. Tanmateix, vaig trobar que les experiències quotidianes del públic reflectien perfectament la situació que viu el català mitjà en el seu dia a dia, fora dels maquiavel·lismes partidistes i de les cortines de fum dels mitjans. Concretament, en el torn de preguntes una dona ja envellida per l'edat explicava la humiliació que pateix en ser obligada a parlar en castellà a l'hora de fer-se la manicura. Com si fos una estrangera a la seva ciutat. Una situació ja feta habitual per molts catalans, que es pateix amb silenci i resignació sense que cap poder públic se'n faci càrrec.

A part d'esbossar la realitat privada que representa l'ocupació colonial, també aparegué la frustració i l'engany de la màfia autonomista

quan un home, desgastat pel temps i l'experiència de qui les ha vist madures, explicava que ell, malgrat tot, continuava tenint l'esperança que el president Puigdemont aixequés la DUI. Ambdós relats exemplificaven perfectament com molts catalans viuen a casa seva sotmesos per l'autoritat castellana i segrestats pels farsants de l'autonomia.

Empatitzant amb les queixes dels meus conciutadans, vaig pensar que aquesta gent necessitava algú que els ensenyés la importància de fer valdre la seva dignitat per damunt de tot, com a catalans, i com a éssers humans. La conjuntura actual no és pas nova d'ara, hi ha nombrosos exemples que ens recorden que els catalans sempre hem hagut de lluitar per la nostra dignitat. Fa gairebé una dècada, concretament un 26 de novembre de 2009, els dotze principals diaris del país van publicar una editorial conjunta titulada La dignitat de Catalunya. L'acció col·lectiva responia a l'ofensiva judicial que el Tribunal Constitucional havia emprès contra l'Estatut de Catalunya del 2006 i que desembocaria en una reacció ciutadana sense precedents a l'Europa moderna.

En aquest sentit, el químic i escriptor jueu Primo Levi també relatava la lluita per la dignitat en Si això és un home durant la seva traumàtica experiència en els camps d'extermini nazis. Levi emfatitzava que el camp els desposseïa de la seva condició d'homes per convertir-los en animals obligats a obeir l'opressor. No obstant

això, malgrat les condicions de vida inhumanes que experimentaven, l'autor remarcava que per sobreviure, «s'ha de voler sobreviure». En una situació en què «som esclaus, estem privats de tots els drets, exposats a totes les ofenses, destinats a una mort gairebé segura, però que una facultat ens ha quedat i l'hem de defensar amb tota l'energia perquè és la darrera: la facultat de negar el nostre consentiment» (p.89-90). L'autor no podia fer més palès que la dignitat és l'últim reducte d'humanitat a preservar quan s'han esvaït totes les normes morals que sostenen la civilització.

És doncs clau que aquest canvi de mentalitat com a catalans comenci per cadascú de nosaltres. Cal dir-li, al senyor que fa quaranta anys que vota als mateixos, que els vots no es donen incondicionalment, que els vots es guanyen. Que dipositar la voluntat popular en una papereta implica atorgar el consentiment explícit de ser governat per part d'una formació política la qual actuarà a partir del sufragi expressat. Per tant, prou xantatges. Els partits s'han de guanyar el nostre suport, i, si no reïxen en assolir els vots necessaris, és que no han bastit un projecte polític que respongui a les necessitats dels catalans. Que el vot tingui un preu, també és fer valdre la nostra dignitat individual i col·lectiva.

Tal com expressa el filòsof Jordi Graupera, «la manera més revolucionària de canviar un règim comença amb un canvi moral privat» (p. 228). Així doncs, aquest canvi el vàrem començar l'1 d'octubre quan els catalans vam decidir que era més important defensar una urna, amb el cos si calgués, que defugir de les amenaces, les vexacions i els cops de porra de l'Estat espanyol. Encara que

la classe política optés per la rendició i la salvació personal, Urquinaona va ser l'expressió d'un canvi de mentalitat generacional. D'aquesta manera, el pròxim cop la senyora de Terrassa es negarà a deixar de parlar la seva llengua a la seva ciutat, al seu país, i si no se'n surt, l'endemà es plantaran cinquanta avis de l'ANC davant del local de manicura per imposar respecte i exigir justícia social.

En definitiva, abans d'idear fulls de ruta infal·libles o aliances transatlàntiques, primer cal que els passos cap a la independència vagin vinculats al convenciment que som catalans i que no hem de demanar perdó per ser-ho. Al cap i a la fi, la fortalesa de la dignitat d'un poble és el que decantarà si en el moment d'alçar-nos de nou podrem vèncer a qui ens té lligats, o deixarem que els servents de l'invasor ens estrenyin cada cop més les cadenes.

Martí Om

24 de gener de 2026

Bibliografia:

Graupera, J. (2023). *La perplexitat*. Destino.

Levi, P. (1958). *Si això és un home*. (Trad. De Miravittles, F.). Edicions 62, 2019.

Exhortació a l'esperança

Vivim temps de crisi. Som en una època de guerra, inflació i alienació. Però els catalans hem de tenir esperança.

A la història hi ha èpoques glorioses, en què tot gira i avança, on la moral, la bellesa i la tècnica es conjuren per demostrar del que és capaç la humanitat. El període a Catalunya comprès entre les exposicions internacionals a Barcelona de 1888 i 1929 n'és un magnífic exemple, i d'ell en són fills el modernisme, la Mancomunitat, el Barça, els inicis de Picasso i Daniel Cardona.

L'expressió nostrada d'aquesta eufòria responia a un fenomen internacional que, de forma aproximada, coincidia amb la *Belle Époque* (1871-1914), a França i Europa, o la *Beautiful Era* (1875-1930), descrita per l'escriptor estatunidenc Paul Skallas. Era una època en què l'artesania i la indústria s'ajuntaven en una simbiosi gloriosa, fent possible ambiciosos construccions que conservaven l'ànima del poble, però alhora es conjuraven amb les possibilitats futuristes que oferia la tecnologia.

Fora de les nostres fronteres, són producte d'aquesta era la Torre Eiffel, les avantguardes -el surrealisme, cubisme, el futurisme i tantes altres-, el feixisme, la Revolució Russa, els gratacels de Manhattan i els inicis de Tintín. Era una època d'ebullició, de creació, i de grans obres humanes que arribaven tan lluny com la realitat material els permetia.

També hi ha èpoques tranquil·les però abundants, on potser no són comuns grans gestes ni esdeveniments històrics, però que garanteixen una estabilitat i una

dolça previsibilitat a aquells que l'habiten. La Catalunya de Jordi Pujol (1980-2003) n'és un gran exemple. Com una gàbia d'or, la nova autonomia donava ales als projectes de vida dels catalans, però els encaixonava dins una quotidianitat limitada i controlable.

En contrast, l'època que ens ha tocat viure és la d'una lenta però constant decadència, que pot esclatar en qualsevol moment en un col·lapse violent. El món posterior a les dues guerres mundials, d'una pau abundant, d'un jardí occidental que ens protegia de la sang i la fam, s'esfondra davant els nostres ulls. Ja no hi ha garanties: el món s'ha endurit i la història ha tornat.

La crisi ens va tornar més pobres i la inflació acadèmica va fer que els graus universitaris perdessin valor. El confinament ens va tornar antisocials, còmodes i porucs, mentre que les xarxes socials ens han aïllat en pisos silenciosos on la gent demana menjar fregit a domicili i fa *swipe* a un desconegut assegut a la tassa del vàter.

Mentrestant, cada cop hi ha més guerres i unes tensions geopolítiques que la diplomàcia sembla incapaç de resoldre. El referèndum del primer d'octubre de 2017 a Catalunya o el del rescat econòmic a Grècia de 2015, el resultat dels quals va ser ignorat completament pels seus polítics, fan concloure als ciutadans que la democràcia liberal no ha arribat mai a existir, i que els estats on viuen s'assemblen més a un totalitarisme tou. La democràcia es degrada, però Hisenda funciona perfectament.

El món sembla governat per unes elits transnacionals que veuen els humans com a treballadors i consumidors, com a engranatges d'un mercat

econòmic global, però no pas com a fills d'una cultura i tradició amb una idiosincràsia pròpia. Erradicant les diferències en idiomes, lleis, creences i tradicions, les diferències entre les persones desapareixen, i només queden els principis més animals: la por, la gana, el desig, els diners. L'home aïllat i espantat, alienat de la seva comunitat, ja no pot fer front als tecnòcrates que decideixen el seu destí.

Amb què ens deixa, tot això? Amb un món d'individus enfadats però impotents, que se senten arrossegats pels grans moviments socioeconòmics del món, però que es veuen desposseïts de la força per a canviar-los. Rendits, aboquen la seva vida als plaers banals i l'entreteniment, a les apostes i l'especulació, perquè veuen que ni l'estalvi ni el vot serveixen per a res. La nostra època és la d'un empobriment progressiu, prou suau perquè no esclati tot però prou agosarat per provocar un patiment constant en la població.

Però això no és una conclusió, sinó una simple diagnosi. On d'altres veuen foscor, nosaltres hi hem de veure una oportunitat. En un món on les persones cada cop estan més alienades, perdudes i desarrelades, nosaltres hem de ser optimistes, vitalistes i constructius. La catalanitat és una font inesgotable de creativitat i de llum, un pou de saviesa i energia que permet construir projectes comuns magnífics des de la personalitat de cadascú de nosaltres. Catalunya és un espai econòmic fructífer, que atorga avantatges a aquells que tenim vincles entre nosaltres i que ens permet superar les èpoques de crisi amb el patrimoni material i cultural acumulat durant la nostra història.

Hem de representar una fermesa espiritual que no es deixi tòrcer pels debats superficials de l'actualitat. No cal que ens embrutem. La nostra força rau en unes arrels esculpides pel pas del temps, en una sensibilitat pròpia que ens permet interpretar el món a la nostra manera, sent conscients que tenir mil anys darrere ens permet mirar-nos les coses amb més calma i distància.

Advoco perquè cadascú de nosaltres representi amb orgull aquesta vitalitat catalana i aixafi l'apatia del món contemporani. No fem cas als pessimistes i, molt menys, a aquells que fan passar el seu pessimisme per realisme: la vida és una profecia autocomplerta i la imaginació ens duu a fites inesperades. Ignorem els pragmàtics i els escèptics, perquè on ells veuen deliris de grandesa nosaltres veiem un horitzó on arribar.

Si els joves estan sols i perduts, donem-los una comunitat i un sentit de ser. Donem-los un paper a la societat i ensenyem-los que gratificant és formar part d'un projecte social o polític, de transcendir les seves necessitats bàsiques i fer alguna cosa per un ideal, pels seus avis, pels seus nets, pels seus veïns. Creem una estètica derivada del nostre gust, que ens permeti expressar la visió pròpia que els catalans tenim davant la vida. Fem servir l'energia d'aquells que lluitem contra l'apatia contemporània per construir projectes comuns. Creem el que sigui, que tot està per crear.

Massagran, president

Subscriu-te al butlletí de Nosaltres Sols! enviant un correu electrònic a butlleti.nosaltressols@gmail.com